

Pericopa Ki Teṭe - Să-ți faci parapet la acoperiș [anul 5782]

Una dintre miștoturile de rațiune care este o mișva ase עשה „construirea unui parapet la acoperiș”, după cum este scris „Când zidești casă nouă, să-ți faci parapet la acoperiș, ca să nu aduci vărsare de sânge asupra casei tale, dacă ar cădea cineva de acolo” (Deuteronom 22:8). După cum apare în Mișna, tractatul Bava Batra 84:41, înălțimea parapetului este de 10 palme, aproximativ 90 cm.

Midrașul de halacha (legi) Sifre ספרי ne învață că mișvaua nu se referă doar la o casă nouă, din cauză că primejdia de a cădea există și la o casă veche pe care ai cumpărat-o sau ai moștenit-o. Trebuie parapet chiar și într-o șură, grajd sau magazie. Însă nu pe orice casă trebuie parapet:

1. Casă care nu este mai mare de 4 coți pe patru coți, adică cam doi metri pe doi, este scutit de *mezuza* și parapet. Care-i noima? După Talmud, tractatul Suca 3:b „acoperiș atât de mic nu este considerat „casă”.
2. Casă care are sub zece palme – cam 90 cm. – nu este considerat „casă”.
3. Sinagogi și școli (bet midraș), după Talmud, tractatul Hulin 136:a.

Acest al treilea punct pare a fi greu de înțeles: cu ce oare diferă pericolul pe acoperișul unei case de pericolul pe acoperișul unei sinagogi? Ca să înțelegem felul de a folosi acoperișurile, trebuie să ne referim la halachaua legată de înălțimea unei sinagogi. Înțelepții ne învață că acoperișul sinagogii trebuie să fie mai înalt decât restul caselor din oraș. Ei spun: „Toate orașele care aveau acoperișuri mai înalte decât sinagoga până la sfârșit s-au ruinat, fiindcă scrie: „Să înălțăm casa Domnului și să o ridicăm din ruine” (Ezra 9:9). Însă turnurile nu sunt luate în considerație. Aici Tosfot la Talmud, Șabat 11:a explică că acestea se referă la acele construcții care sunt pentru frumusețe, împodobire, în care nu se locuiește și acoperișul nu era folosit deloc. Din această cauză astăzi nu este nevoie ca sinagoga să fie mai înaltă decât restul caselor.

În urma acestor dispute, Șulhan Aruch, vol. Orah Haiim 140:60-2 concludă: „O sinagogă o construim la înălțimea caselor unui oraș și o înălțăm să fie puțin peste toate casele care sunt în folosință, în afară de turnuri care nu se folosesc. Acoperișul înclinat care nu este folosit nu trebuie să facă sinagoga să fie înălțată peste partea nefolosită. Dacă are pod să nu fie mai înalt decât sinagoga”.

În altă carte de reguli numită „Tora tmima” s-a stabilit că în case care au acoperiș înclinat nu este nevoie de parapet.

Ca să înțelegem raționalul acestor reguli, trebuie să cunoaștem arhitectura urbană în perioada Mișnaei și a Talmudului. Casele erau construite pe coline, cum este și astăzi în Orient în multe case arăbești, iar acoperișul era folosit și la trecerea pietonilor sau a locatarilor. Foarte frecvent acoperișul unei case ducea la intrarea în altă casă. În nopțile calde ale verii, acoperișul devenea dormitorul familiei. Bineînțeles în timp ce se doarme pe acoperiș,

pericolul de a cădea dacă nu este un parapet este imens. Să nu uităm de episodul legat de regele David care a văzut-o pe Bat-Şeva pentru prima oară pe când se plimba pe acoperişul palatului său regal, iar ea făcea o baie pe acoperişul casei ei (2Samuel cap. 11). Vara, se locuia pe acoperiş, mai degrabă decât în casă.

Spre deosebire de acoperişul unei locuințe, acoperişul unei sinagogi nu se folosește niciodată pentru a dormi. De aceea nu este nevoie de un parapet. De aici putem înțelege de ce un acoperiş care are mai puțin de patru coți pe patru nu poate fi folosit ca dormitor familiar și este scutit de parapet. La fel este și situația cu o casă care are sub 10 palme în care nu se poate dormi din pricina de străini sau animale care pot dăuna rezidenților.

Iarși, ca și în pericopa Şoftim despre orașe de refugiu, putem observa că acum trei mii de ani, poporul evreu a elaborat un sistem de planificare urbană ultramodernă de care multe state astăzi pot fi invidioase. A mai stabilit o serie de reguli de securitate personală la nivelul cel mai înalt, parapetul la acoperiş fiind unul din ele.